

MASARYKOVA UNIVERZITA
Ústav pedagogických věd

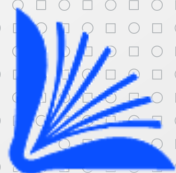
Vysokoškolští studenti – přichází éra "digitální" generace?

Jiří Zounek

<http://www.phil.muni.cz/wupv>

<http://www.zounek.cz/>

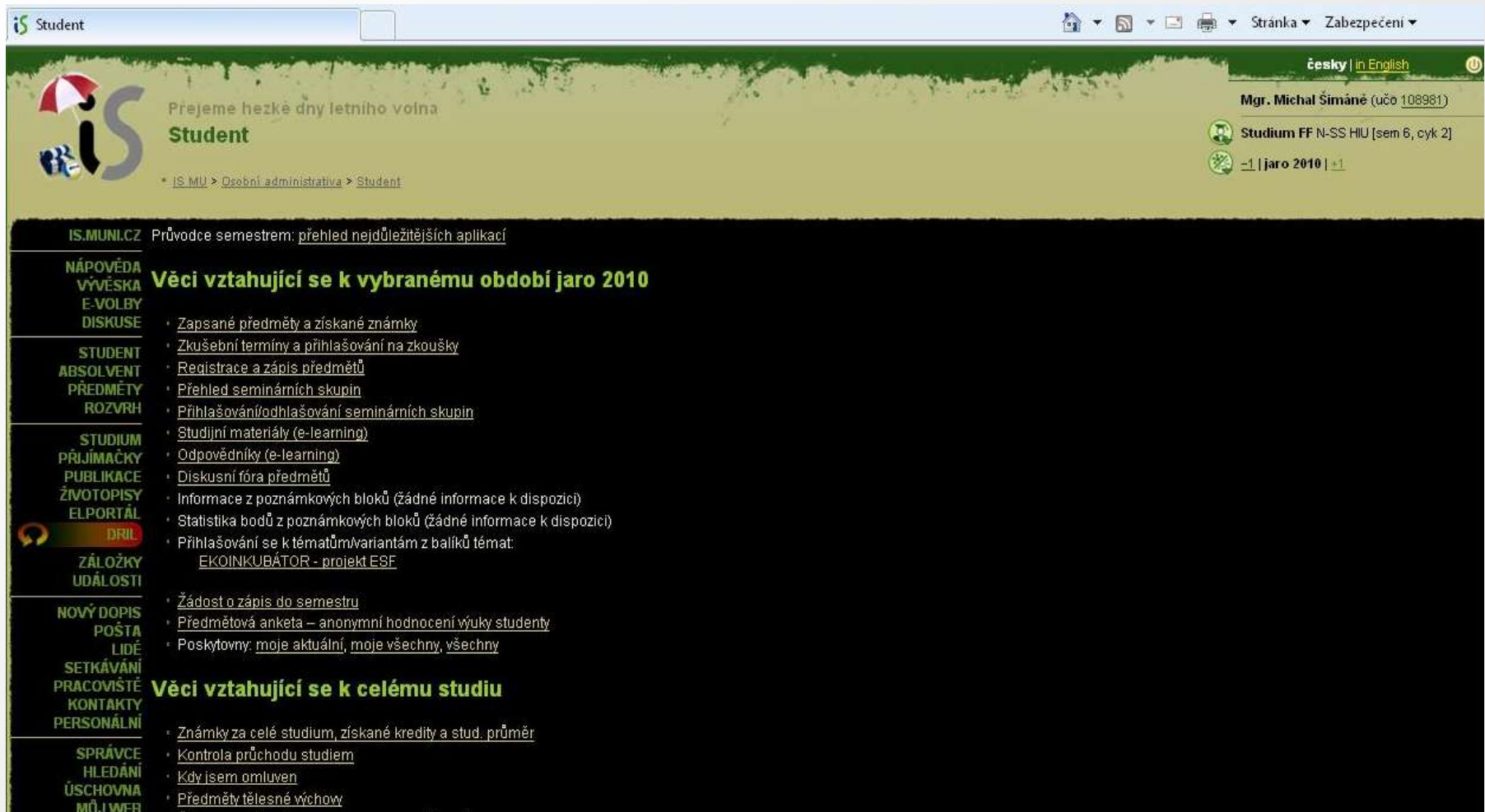
<http://www.facebook.com/UPVFFMU>

Východiska výzkumu

- ICT na Masarykově univerzitě a na Filozofické fakultě:
  - **Informační systém** – administrace, učení, komunikace;
  - fakultní instalace **Moodle** (7 let), podpora učitelů;
  - testování **ELGG** (sociální výukové prostředí/social learning environment – SLE)
- FF MU – 10 300 studentů

Informační systém – studentská stránka

IS Student

česky | in English

Mgr. Michal Šimáně (učo 108981)

Studium FF N-SS HLU [sem 6, cyk 2]

-1 | jaro 2010 | +1

IS.MUNI.CZ Průvodce semestrem: [přehled nejdůležitějších aplikací](#)

Věci vztahující se k vybranému období jaro 2010

- [Zapsané předměty a získané známky](#)
- [Zkušební termíny a přihlašování na zkoušky](#)
- [Registrace a zápis předmětů](#)
- [Přehled seminárních skupin](#)
- [Přihlašování/odhlašování seminárních skupin](#)
- [Studijní materiály \(e-learning\)](#)
- [Odpovědníky \(e-learning\)](#)
- [Diskusní fóra předmětů](#)
- [Informace z poznámkových bloků \(žádné informace k dispozici\)](#)
- [Statistika bodů z poznámkových bloků \(žádné informace k dispozici\)](#)
- [Přihlašování se k tématům/variantám z balíků témat: EKOINKUBÁTOR - projekt ESF](#)

Věci vztahující se k celému studiu

- [Žádost o zápis do semestru](#)
- [Předmětová anketa – anonymní hodnocení výuky studenty](#)
- [Poskytovny: moje aktuální, moje všechny, všechny](#)
- [Známky za celé studium, získané kredity a stud. průměr](#)
- [Kontrola průchodu studiem](#)
- [Kdy jsem omluven](#)
- [Předměty tělesné výchovy](#)

SPRÁVCE
HLEDÁNÍ
ÚSCHOVNA
MŮJ WEB

<http://elf.phil.muni.cz/elf/>

- **nástup** tzv. WEBu 2.0 (wiki, weblog, sociální sítě aj.)
- dnešní studenti s ICT vyrostli a používají je = tzv. net generation, i-generace
- učí se net generation jinak?! zřejmě ano (Oblinger, Oblinger, 2005)
- nemění se tolik samotné učení, ale spíše se proměňuje kontext učení, očekávání spojovaná s učením či výukové postupy (Ellis, Goodyear, 2009)

Výzkumné otázky

jak využívají samotní studenti ke svému studiu univerzitní či
fakultní online výukové systémy

či

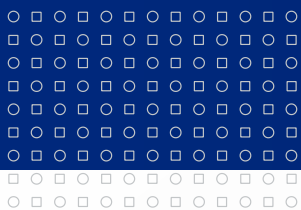
jak využívají jiné možnosti/nástroje ICT ve svém studiu

Grantový fond FF MU 2010

Předchozí projekt – zaměřen na učitele FF MU

- jak pedagogové uvažují o didaktickém využití ICT ve svých předmětech a na základě jakých pedagogicko-didaktických kritérií se rozhodují pro vytvoření „e-kurzu“
- ŠVAŘÍČEK, R., ZOUNEK, J. E-learning ve vysokoškolské výuce pohledem empirického výzkumu. *Studia Paedagogica, Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, U13*, 2008, roč. 13, č. 1, s. 101-126

Vybrané výsledky I. fáze výzkumu

2010

Metodologie

- Kvalitativní šetření
- **Respondenti:**
studenti - různé obory a ročníky studia, kombinovaná i prezenční forma studia (celkově 11 studentů)
- Hlubkové rozhovory (nahrány, přepsány, analýza v ATLAS.ti)
- Myšlení nahlas (think alouds) – podzim 2010

Motivace k užívání ICT

společnost – ICT se prostě nevyhneme (výběr dovolené, komunikace s úřady)

škola – využívá ICT ve všech směrech

učitelé – očekávají a požadují jistý standard kompetencí

spolužáci – možnost komunikovat, získat materiály, získat informace o studiu

Jaké výhody nabízejí ICT při studiu?

dostupnost zdrojů *(na internetu, v Moodle) – specificky
vázané ke studovanému předmětu (angličtina, historie)*

rychlé vyhledávání v digitálních materiálech
(ve stažených)

úspora času

úspora místa („CD zabere méně místa než kniha“),

ulehčení práce

ekonomická výhodnost

Nevýhody využívání ICT

tradiční

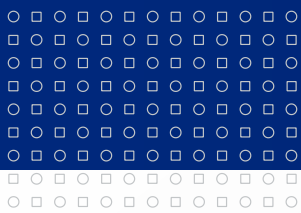
technické problémy

čtení z obrazovky

kvalita zdrojů na internetu

příliš mnoho zdrojů (zahlcení)

neustálé inovace (=nutnost pořád sledovat a učit se
ovládat nové prostředky ICT) ...

nově se objevující nevýhody

přesycení mnoha kontakty+vzájemné **odcizení** se v sociálních sítích

ICT rozptylují (notebooky v hodině=sledování ICQ, Facebooku apod.)

Studenti, spolupráce, sociální sítě

➤ **tradiční spolupráce:** společná setkávání – významná i v době ICT

➤ **virtuální komunity:**
řeší spíše průběh studia – neučí se společně,
nediskutují/nepolemizují o tématech/problémech

(sdělují si zkušenosti se studiem, průběh zkoušky, jaké jsou vhodné materiály, který kurz je těžký apod.)

- **dynamika virtuálních skupin:** začátek studia=velká aktivita, koncem studia=podstatně menší
- **využívají se různé služby:** Facebook, školní virtuální fóra, spoluzaci.cz, ale i pouhý e-mail

- **sociální sítě** jsou používány jako médium pro šíření informací o nějakém studentském výzkumu (získání respondentů)
- **ALE:** ve vzorku student odmítající sociální sítě, jiní studenti značně kritičtí

„Digitální student“

- nepoužívá tištěné knihy, ani sešity na poznámky
- vše potřebné naskenuje na začátku semestru
- používá PDA jako: diář, záznamník, učební stroj (drilovací cvičení), úložiště elektronických učebních materiálů, encyklopedii ...
- notebook je pro něj příliš těžký a velký (málo mobilní)
- používá čtečku elektronických knih

- elektronické dokumenty zkracuje, vybírá pouze potřebné, formálně upravuje – pak se snadno učí
- umí použít i různý software (vytvoří podcast, převede text z *.pdf do *.rtf)
- **stručně:** využívá mnoha možností ICT, **vytváří osobní (digitální) učební prostředí** (personal learning environment – Attwell, 2007)
- **problém:** na jeho styl není připraven ani učitel, ani škola, ani nakladatelství (v ČR se nevydávají odborné knihy ve formě e-booku), některé jeho postupy nejsou legální

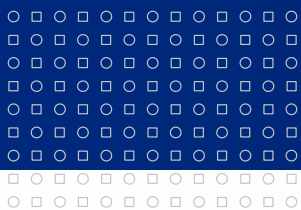
Závěrečné úvahy

- **diverzita** – charakterizuje dnešní studenty a jejich využívání ICT
- někteří preferují využívání ICT, jiní je používají pouze jako nutný nástroj, který má řadu nevýhod
- ICT nemusejí studentům jenom pomáhat, ale také být bariérou (Ross, Schulz 1999; Gilbertová, Mortonová, Rowleyová 2007)
- ICT neřeší problém velkých počtů studentů

- ❏ legálnost některých postupů studentů **x** nedostatek základních učebních zdrojů

Řešení?

- ❏ diverzita by se měla tedy objevit i na straně škol, pedagogů, ve výuce (flexibilní učení, podpora různých stylů učení, různé výukové metody a druhy učebních materiálů etc.)
- ❏ samotné ICT k tomu nabízejí řadu nástrojů
- ❏ diverzita se ovšem velmi těžko uvádí v život

Děkuji za pozornost

Jiří Zounek

zounek@phil.muni.cz

www.zounek.cz

